

sine lege u Nemačkoj. Urošević M.: O administrativnopravnom procesu uopšte, njegova bitnost, ustrojstvo i razvitak. — **Policija št. 7—8:** Lazarević V.: Značaj Medjunarodnih kriminalističkih kongresa, rad Medjunarodnih komisija i Medjunarodne policije. Blagojević V.: Sa maloletnikom se može zaključiti odnosno produžiti zadruga. Džisalović R.: Najmanja mera kazni lišenja slobode prema Kz. Kecojić S.: Istražni zatvor. Kulaš J.: Nullum crimen sine lege. Eksner F.: Sudija, državni tužilac i okrivljenik u kriv. post. nove nemačke države. Petrović V.: § 11 Uv. zak. za kriv. postupak i zastarelost. Mičić M.: Kriminalistički kurs na Karlovom Univerzitetu u Pragu. — **Pravni Pregled št. 3:** Vlajković M.: Istup i primena §§ 88 i 89 Kz. Gal. R.: Rekursni rok u Ip. Šnepf F.: Kasacioni sud o rekursnom roku. Kolar M.: Izdržavanje bolnice S. Semze-a. V. M.: Može li sud bez Pravilnika ispitivati zemljoradnička uverenja. Dj. I.: Intervencija advokata pri ovrhama ispod 1000 Din. V. Ž.: Da li sudska pisarnica mora dati izveštaj o pravomoćnosti sudske odluke bez naplate takse od 10 Din? Savić S.: Nekoliko reči o predstavkama. — **Pravosudje št. 3:** Čulinović F.: Uredba o zaštiti zemljoradnika. Steinmetz I.: Primjedbe k Predosnovi za Grad. zak. Subotić Dj.: Predaja zaostavštine po Vp. Drljević I.: O nadležnosti suda po sporovima o pobijanju pravnih dela izvan stečaja. Petrović J.: Povodoma Predosnove Grad. zak. Debata o budžetu min. pravde u Nar. Skupštini. — **Pravosudje št. 4:** Politeo I.: Nihil sine lege! Maklecov A.: Problem kriminalne politike. Kulaš J.: Lišenje života po pristanku. Urošević L.: Predosnova Grad. zak. Pantelić D.: Nagrada sudija u neobaveznim izbranim sudovima. Timoškjin-Baruch: Savremeni ruski kriv. Kodeks. Budžet Min. pravde pred senatom u ovogod. budž. debati.

Razne vesti.

Šestdesetletnica prof. Bilimovića. V teh dneih je dopolnil šestdeset let univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič, ordinarij za narodno gospodarstvo na našem vseučilišču. Rodil se je dne 25. maja 1876 kot sin vojaškega zdravnika v Žitomiru v Volinji in je tamkaj dovršil tudi srednjo šolo. Nato se je vpisal na matematični oddelek fiziko-matematične fakultete v Kijevu, potem pa je prestopil na pravno fakulteto, kjer so ga zanimala predvsem gospodarska vprašanja. Že za časa svojih akademskih študij je bil nagrajen z zlato kolajno za delo „Blagovni promet na ruskih železnicah“, katero je bilo nato tudi natisnjeno v Univerzitetnih Izveštjih kijevske univerze. Ko je dovršil pravne študije, je postal na priporočilo znanega ekonomista dr. Pihno-ja l. 1900 profesorski štipendist, s čimer se je v Rusiji običajno pričela profesorska karijera. L. 1904 je napravil magistrski izpit iz nacionalne ekonomije, statistike in finančne vede in je bil po dveh predavanjih pro venia legendi imenovan za privatnega docenta za politično ekonomijo in statistiko. Še istega leta je pričel predavati o zgodovini ekonomskih naziranj. Prihodnje leto mu je na predlog fakultete podelilo prosvetno ministrstvo štipendijo za znanstvene študije v inozemstvu. Odsel je v Nemčijo in študiral nacionalno ekonomijo najprvo nekaj časa v Tübingenu pod vodstvom prof. Fr. J. Neumanna in G. Schönberga, nato pa v Berlinu pod vodstvom prof. Schmollerja in A. Wagnerja. Ko se je l. 1907 vrnil v Kijev, je pričel tamkaj z rednimi predavanji iz narodnega gospodarstva. L. 1909 je branil magistrsko disertacijo in bil nato izvoljen za izrednega profesorja pravne fakultete v Kijevu, l. 1915 pa

na petrograjski univerzi svojo doktorsko disertacijo in bil imenovan nato za rednega profesorja na stolico politične ekonomije in statistike tudi v Kijevu. Za magistrsko disertacijo si je izbral predmet, ki je bil spričo tega, da so pričeli v Rusiji pravkar izvajati Stolipinovo agrarno reformo, posebno aktualen, namreč nemško agrarno zakonodajo, zlasti razdelitev občinskih zemljišč. Doktorsko disertacijo je posvetil „Vprašanju vrednotenja gospodarskih dobrin“, o katerem je istodobno pisal tudi v dunajski Böhm-Bawerkovi „Zeitschrift für Volkswirtschaft, Socialpolitik und Verwaltung“ za l. 1911. V tem delu izvaja, da so človeške potrebe subjektivna vrednost in občutek težave dela, kakor tudi sploh psihični doživljaji, količine, ki se dajo kvantitativno primerjati (za eno in isto osebo) po svoji intenzivnosti. Te količine so tedaj le primerljive (intenzivne), ne pa izmerljive (ekstenzivne). Zato se nanje ne smejo uporabljati one matematične operacije, ki se jih poslužujemo za izmerljive (ekstenzivne) količine. Prav to je po prof. Bilimoviču ena izmed napak ortodoksne matematične struje. Dalje združuje prof. Bilimovič v tem delu teorijo dunajskih nacionalnih ekonomov o mejni koristi s kritično pregledano matematično teorijo o gospodarskem ravnovesju ter razvija dualistično teorijo o ceni in vrednosti, ki upošteva tako subjektivne kakor tudi objektivne momente. S temi deli je prof. Bilimovič postal eden od predstavnikov znane kijevske narodno-gospodarske šole, katere karakteristiko in analizo je podal breslavski profesor Seraphin v knjigi „Neuere russische Wert- und Kapitalzinstheorien“, 1925, str. 38—47.

V zadnjem delu, ki ga je napisal še v svoji domovini, se je prof. Bilimovič bavil z vprašanjem razdelitve Južne Rusije na ekonomske teritorialne enote (l. 1919). Kot odličnemu strokovnjaku mu je južnoruska vlada l. 1919 poverila kmetijsko ministrstvo, ko se je pa preselil v Jugoslavijo, ga je naša univerza poklicala na stolico za narodno gospodarstvo, kjer deluje od l. 1920 dalje. V letu 1927/28 je bil tudi dekan naše pravne fakultete.

V svojih znanstvenih raziskavanjih kritizira prof. Bilimovič socialni in ekonomski metafizični „univerzalizem“ O. Spanna, kot posebno metodo razlaganja pojavov sodobnega menjalnega gospodarstva. Brani „nominalistično“ stališče, po katerem rezultirajo ti pojavi iz posameznih avtonomnih gospodarstev, ki zasledujejo svoje gospodarske cilje. Kritiko Spannovega univerzalizma je obrazložil v članku „Universalistička koncepcija ekonomije Othmara Spanna“ v Arhivu za pravne in društvene nauke (1923) in „Die Preislehre von Othmar Spann“ v Schmollers Jahrbuch (1930). Dalje je A. Bilimovič zavzel kritično stališče napram novejšim poskusom Irvinga Fischerja in Ragnarja Frischa, ki sta skušala s pomočjo statistične metode meriti koristi gospodarskih dobrin. Svoja kritična naziranja je razložil v člankih „Irving Fischers statistische Methode für die Bemessung des Grenznutzens“ v dunajski reviji „Zeitschrift für Nationalökonomie“ (1929) in „Ein neuer Versuch der Bemessung des Grenznutzens“ (istotam, 1933). Kako se dajo neizmerljive psihične količine uvrstiti v sistem enačb, ki ga gradi matematična ekonomska teorija, je A. Bilimovič pokazal v svoji razpravi „Wie können unmessbare psychische Größen in das Gleichungssystem des wirtschaftlichen Gleichgewichts eingeführt werden?“ (Z. für Natök., 1934). Funkcionalno teorijo o vrednosti denarja, zgrajeno na zakonu o ponudbi in povpraševanju, podaja A. Bilimovič v razpravi „Kritische und positive Bemerkungen zur Geldwerttheorie I—II (Z. für Natök., 1931). V tem članku uvršča znano Irv. Fischerjevo enačbo denarja v celokupni sistem simultanih enačb tržnega ravnovesja. Sistem tako zvanega „nevtralnega“ denarja pa raz-

motriva kritično v razpravi „Zum Problem des neutralen Geldes“ (istotam, 1935).

Vkljub kritičnim pripombam glede marsikaterih točk matematične ekonomske teorije, je prof. Bilimovič eden izmed pobornikov uporabe matematične metode v nacionalni ekonomiji. Ta metoda se predvsem na široko uporablja pri proučevanju gospodarskih konjunktur s pomočjo matematične statistike. Moderne metode te statistike je razložil v svoji v slovenščini spisani knjigi „Nauk o konjunkturah“. Dalje brani uporabo matematične metode tudi v področju ekonomske teorije (nauk o izmenjavi in cenah, o denarju, o dohodkih itd.).

Poleg teh in še drugih razprav v inozemskem tisku in pa številnih publikacij v „Zbornikih“ naše juridične fakultete in „Slovenskem Pravniku“ naj navedemo tu samo še dela, ki jih je prof. Bilimovič izdal za časa svojega udejstvovanja med nami kot samostojne knjižne publikacije. To so: „Jugoslavien“ v zbirki „Osteuropäische Länderberichte“ (Breslau 1927; „Rural Economy“ v Carnegievi zbirki „Russian Agriculture during the War“ (1930), v slovenščini že omenjeni „Nauk o konjunkturah“ (1931) in „Uvod v ekonomsko vedo“ (1933), knjiga bo izšla v tem letu tudi v srbskem prevodu. Poleg teh knjig moramo omeniti še razpravo „Die Preis und Wertlehre“ v zborniku „Die Wirtschaftstheorie der Gegenwart“, 19 Bd. II. Wien 1932.

Kolikšen sloves uživa prof. Bilimovič v mednarodnem svetu priča članstvo, ki so mu ga podelile razne znanstvene institucije, kakor n. pr. Slovanski institut v Pragi, The Econometrie Society, Société Belge d'études et d'expension itd. Ruska matica, katero je ustanovil l. 1924, ga je l. 1934 izvolila za stalnega častnega predsednika. Tudi naša kulturna društva in posebno Pravniki dolgujejo prof. Bilimoviču zahvalo za številna javna predavanja, v katerih seznanja širše kroge našega izobraženstva z raznimi aktualnimi gospodarskimi vprašanji.

Posebno pažno polaga prof. Bilimovič vzgoji našega znanstvenega naraščaja, in že lepo število njegovih učencev uporablja v svojih politikah uspešno znanstvene metode raziskovanja, s katerimi so se seznanili v njegovem vzorno urejenem seminarju.

Ob njegovi šestdesetletnici se uredništvo Slovenskega Pravnika in ves krog Pravnika pridružuje mnogoštevilnim čestitkam in želji vseh, da bi prof. Bilimovič še dolgo deloval plodonosno v prosepah znanosti in občestva.

Einspieler Tomaž. Dne 28. aprila t. l. je umrl višji sodni svetnik v pok. Tomaž Einspieler. Skoro bi se javnost ne spomnila, da niso opozorile skromne časopisne vrstice ob smrti tega moža, da je bil Einspieler pred okroglo 30 leti v središču vsega slovenskega zanimanja, da je z njegovim imenom tesno povezan boj za uveljavljanje slovenskega jezika pri naših sodiščih, boj za uporabo takozvanega notranjega uradnega jezika. Takrat je začela večja skupina zavednih slovenskih sodnikov uporabljati slovenščino tudi v notranjem uradnem poslovanju, to je v občevanju domačih sodišč med seboj in v pisanju sodnih spisov. Ta boj je bil končan malo pred izbruhom svetovne vojne, bil je tedaj zadnji, ki smo ga vodili z bivšo Avstrijo za priznanje svojega jezika, bil je obenem tudi zadnji, v katerem smo podlegli. Žrtev tega boja je postal rajnik Einspieler. Že mlajšim sodnikom je bilo njegovo ime popolnoma neznano, to je pokazala udeležba na njegovem zadnjem zemeljskem potu, le starejši tovariši so se spomnili ob tej priliki tistih dogodkov v prvih letih dvajsetega stoletja.

Kratek spomin na imenovane dogodke bo prinesel „Slovenski Pravniki“ prihodnjič v posebnem članku, zato naj zadostuje sedaj le nekaj osebnih podatkov. Einspieler je bil rojen dne 9. decembra 1852 v Bistrici, fara Sveče na Koroškem. Za avskultanta je bil postavljen

14. novembra 1877 pri okrožnem sodišču v Novem mestu, služboval je v tej lastnosti še v Gradcu in Stični. Za sodnega adjunkta je bil imenovan 12. januarja 1880, in služil kot tak v Postojni in Kranju. Dne 4. decembra 1889 je bil imenovan za sodnega tajnika v Novem mestu, 11. avgusta 1897 za sodnega svetnika prav tam in bil v letih 1890 in 1892 do 1899 predstojnik okrajnega sodišča v Novem mestu. Dne 2. aprila 1899 je bil premeščen v Ljubljano in bil tu od 5. avgusta 1899 do 31. decembra 1908 predstojnik okrajnega sodišča. Tega dne mu je bilo zaradi njegovega prizadevanja in postopanja za uporabo slovenščine odvzeto vodstvo okrajnega sodišča in je bil prideljen deželnemu sodišču v Ljubljani, kjer je ostal do upokojitve dne 18. decembra 1910.

Osebnosti. Za kasacijskega sodnika pri Stolu sedmorice odd. B v Zagrebu je postavljen dr. Fischinger Josip. Premeščena sta sreska sodnika Kuntarič Anton v Arilje in dr. Kioviski Rudolf v Dolno Lendavo. — Postavljeni so: dr. Hubad Josip za načelnika banške uprave v Ljubljani, za sreskega načelnika v Ljubljani Maršič Franjo, v Novem mestu Mahnič Rafael, za svetnika državnega pravo-branilstva dr. Kavec Ivan. — Za javnega beležnika v Brežicah je postavljen Lesar Josip, javni beležnik Kramer Rudolf se je odpovedal službi. — Odvetniško pisarno so otvorili dr. Jernejčič Mija (Ljubljana), dr. Pichler Fran (Maribor), dr. Šijanec Milan (Ljutomer), dr. Tavčar Ante (Cerknica), Petrovič Jakob (Ljubljana). Preselil se je dr. Kraševac Ciril v Gor. Logatec. — Umrli so sreski načelnik Kandrič Matko, višji sod. svetnik v pok. Einspieler Tomaž, emer. odvetnik dr. Schoepl Anton.

Poslovanje borznega rzsodišča ljubljanske borze za blago in vrednote v letu 1935. V poslovnem letu 1935 je bilo 556 več tožb vloženih kakor v letu 1934. Vključno s tožbami, ostalih iz prejšnjega leta (79) je bilo rešiti v celem 1801 tožb (1722—79). V novo prirastlih tožbah je bil oprt tožbeni zahtevak v 3 primerih na borzni posel in v 1719 primerih na posle, sklenjene izven borze.

Od vseh tožb je bila zavržena zaradi nepristojnosti 1, s poravnavo rešenih je bilo 15, s sodbo zbog izostanka 1426, s sodbo po izvršeni razpravi 53, na drug način 33, dočim miruje postopek v 221 primerih. Nerešenih je ostalo 50 tožb.

Postopek je trajal v pravnih stvareh, rešenih s sodbo, od dne vlozene tožbe do izrečene sodbe manj kot en mesec v 1392 primerih, nad en mesec v 103 primerih. Od pravnih, ki so trajale do enega meseca, je bilo rešenih 182 v 8 dneh, 857 v 14 dneh, 353 pa v času med 14 dnevi do enega meseca. Zadnje število izvira iz dejstva, da je bilo vročanje tožb po pošti često združeno s težkočami, ker toženci niso hoteli prevzeti poslanih tožb v namenu, da zavlečejo plačilo vtoževanega zneska.

Pri vtoženih, izven borze sklenjenih poslih, tožitelj ni bil član borze v 955 primerih, toženec ne v 1699 primerih. Med imenovanimi strankami je bilo 2634 domačinov in 20 tujcev. Odvetniki so zastopali tožilce v 722 primerih, tožence v 49 primerih. Tožbam zoper stranke, ki niso bili borzni člani, je bilo ugodeno v 1470 primerih, 9 tožb je bilo zavrženih. V 1 primeru je bila zavržena tožba zoper stranko, ki je borzni član.